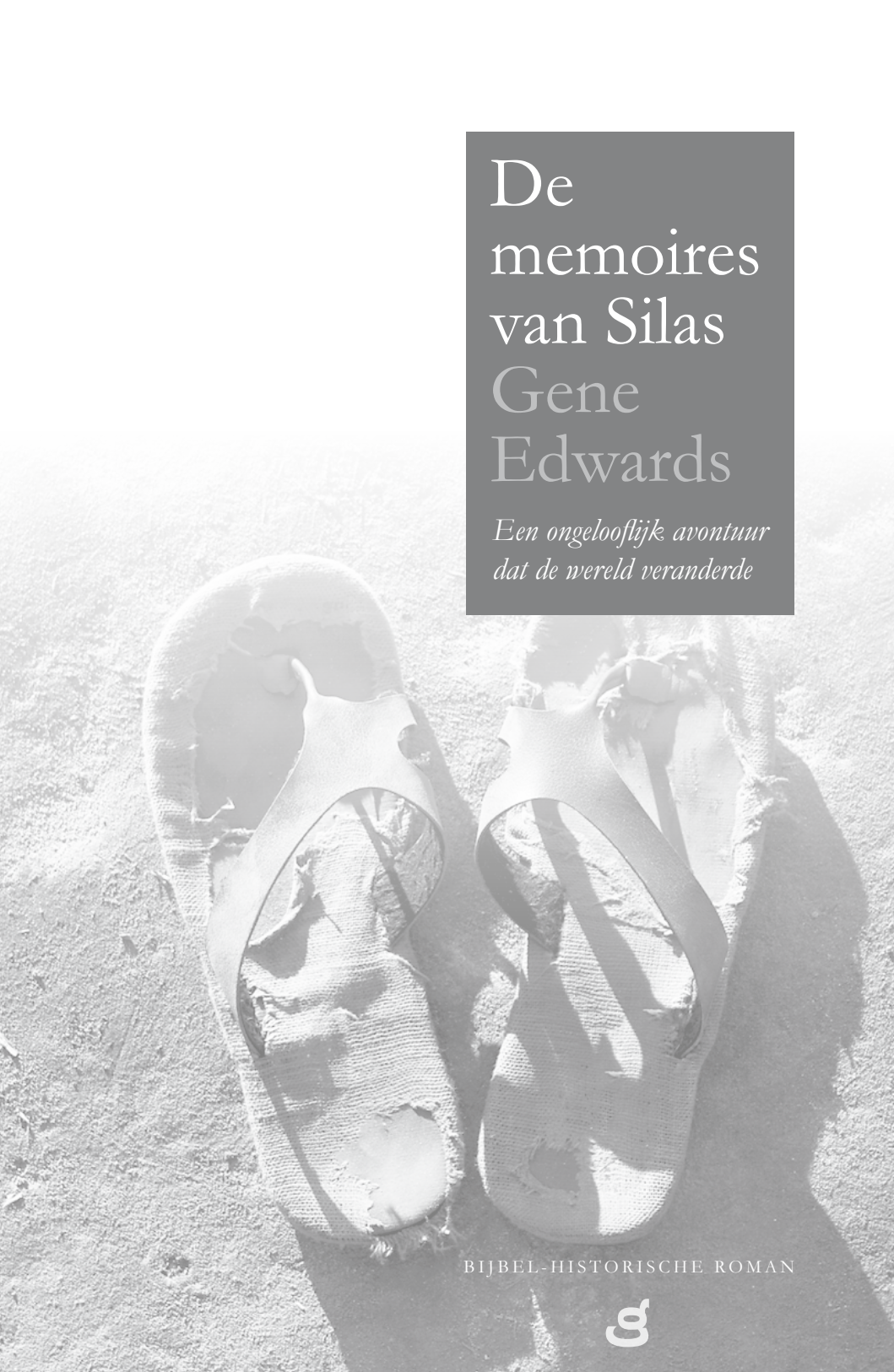

DE MEMOIRES VAN SILAS

A pair of worn, sandals with dark straps and light-colored, frayed soles, resting on a sandy surface. The sandals are positioned in the lower half of the frame, with their shadows cast to the right. The background is a vast, bright, sandy landscape under a clear sky.

De memoires van Silas Gene Edwards

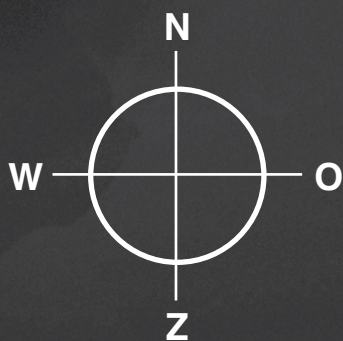
*Een ongelooflijk avontuur
dat de wereld veranderde*

BIJBEL-HISTORISCHE ROMAN

○ Rome

○
Athene

Middellandse

20°

Door Paulus bezochte plaatsen, met de huidige grenzen

GALATIË

Antiochië

PISIDIË

Attalia

Perge

LYCAONIË

Ikonium

Lystra

Derbe

PAMPHYLIË

Antiochië

Seleucië

Salamis

Cyprus

Paphos

Zee

Jeruzalem

30°

DE MEMOIRES VAN SILAS

Originally published in the U.S.A.
under the title The Silas diary

Copyright © 1998 Gene Edwards

Oorspronkelijke uitgever: SeedSowers Publishing House
Copyright © 2011 Nederlandse uitgave: Uitgeverij Gideon

Auteur: Gene Edwards

Vertaling: Ina Hendrikse

Redactie: Michiel Louter en Uitgeverij Gideon

Omslagontwerp: Studio Vrolijk

Jaar van uitgave: oktober 2011

Uitgave: Gideon, Hoornaar, Nederland

ISBN 978-90-6067-874-9

NUR 707

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een databank, of doorgegeven in welke vorm of op welke wijze dan ook –
elektronisch, mechanisch, gekopieerd, gescand
of op enige andere wijze – behalve voor korte citaten in recensies of artikelen, zonder de
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No portion of this book may be reproduced, stored in a retrieval system,
or transmitted in any form or by any means – electronic, mechanical,
photocopy, recording, scanning, or other – except for brief quotations
in critical reviews or articles, without the prior written permission of the publisher.

VOOR
WENDELL C. HAWLEY
*Een vriend, een heer
en een man van eer*

Proloog

Ik heb net het bericht gekregen dat Barnabas overleden is. Paulus is jaren geleden al door het zwaard gestorven. Timoteüs is ondergedoken en is ook bijna dood – men verwacht dat hij spoedig zal sterven.

Op dit moment is er sprake van een grote controverse rond de reis van Paulus en Barnabas naar Galatië en de brief die Paulus aan de gemeenten daar heeft geschreven. De controverse is inmiddels uitgroeid tot een felle ruzie. Waarom schreef Paulus die brief? Slechts een paar van ons kennen het werkelijke verhaal achter die brief. Van die mensen zijn alleen Timoteüs, Titus en ik nog in leven. Waar Titus is, is op dit moment onbekend. Men vreest dat ook hij dood is. Daarom heb ik besloten aan alle speculaties een eind te maken – en hopelijk daarmee ook aan de controverse – door nu dat verhaal aan jullie te vertellen.

Ik betreur het alleen ten eerste dat Timoteüs en Titus niet mee kunnen schrijven, want het was werkelijk een ongelooflijk drama. Bedenk wel, tijdens het lezen, dat ik, Silas, in Galatië heb gewoond. Ik ken de broeders en zusters daar. Ik weet wat ze allemaal hebben meegemaakt. Ik heb het grote wonder gezien dat door de brief van Paulus in hun leven plaatsvond, juist toen ze door het diepste dal gingen. Ik ken het verhaal van de Galaten! Je mag alles vergeten, als je maar onthoudt dat ik naast Paulus zat toen hij zijn brief schreef. En Barnabas was één van mijn beste vrienden. Twee jaar lang ben ik dag en nacht met Paulus opgetrokken. Ik heb het verhaal over hun reis door Galatië van beide mannen gehoord. En verder heb ik van Johannes Marcus

ook zijn deel gehoord. Hij heeft me talloze malen verteld over de schipbreuk, iets wat ik ook al heel vaak door Paulus en Barnabas had horen vertellen. Verder heeft Timoteüs mij datgene verteld wat Paulus en Barnabas niet konden weten, omdat ze er niet bij waren – het verhaal over de mannen uit Jeruzalem die Galatië bezochten. Aan dit alles voeg ik mijn eigen verhaal toe. Wat ik jullie vertel, is waar.

Door het hele rijk circuleren kopieën van de brief van Paulus aan de Galaten. Ik wil jullie vragen die brief nog eens te lezen, nadat jullie mijn verhaal hebben gehoord. Ik durf te stellen dat jullie de brief met heel nieuwe ogen zullen bekijken. Het is mijn gebed dat dit verhaal en deze nieuwe kijk jullie leven zeer zal verrijken.

Het verhaal begint eigenlijk op het moment dat er voor het eerst een aantal gelovigen naar Antiochië gaan. Lukas heeft ons al verteld wat er daar allemaal gebeurde, en ook over die bijzondere dag waarop Barnabas en Saulus op pad gingen, een reis die hen uiteindelijk in Galatië zou brengen:

‘In de christengemeente van Antiochië, in Syrië, waren verschillende profeten en leraars: Barnabas, Simeon de Neger, Lucius van Cyrene, Manaën (die samen met Herodes Antipas was opgevoed) en Saulus. Op een dag dat deze mannen vastten en bij elkaar waren om de Heer te aanbidden, zei de Heilige Geest tegen hen: “Geef Mij Barnabas en Saulus, want Ik heb een speciale taak voor hen.” Ze bleven nog langer vasten en bidden. Daarna legden de anderen hun handen op de twee mannen en lieten hen gaan.’

Toen de twee mannen aan hun reis begonnen, liepen ze eerst van Antiochië naar de haven van de nabijgelegen havenstad Seleucië. Johannes Marcus, een jonge neef van Barnabas, reisde

met Barnabas en Saulus mee om hun bagage te dragen – hun eten en kleding.

Terwijl de drie mannen op de kade stonden te wachten tot hun schip naar Cyprus zou vertrekken, werden ze op een prachtige manier verrast.

Op dat moment begin ik mijn verhaal.

Eén

Wat is dat?!” vroeg Johannes Marcus met een verschrikt gezicht.
‘Gezang!’ riep Barnabas uit. ‘Onze broeders en zusters – ze moeten vast de hele nacht gelopen hebben, vanuit Antiochië. En dat alleen om ons gedag te zeggen. Wat een koninklijke uittocht!’

Op dat moment verschenen er op de kade zo’n vijfhonderd gelovigen van de gemeente uit Antiochië. Roepend en zingend kwamen ze dichterbij.

‘Ongelooflijk!’ riep Saulus, terwijl hij hen tegemoet rende.

De drie mannen gingen op in de menigte. Na enkele minuten van onstuimig gezang liep de hele groep langs de pier, tot ze bij het kleine vrachtschip kwamen dat de drie mannen naar Cyprus zou brengen. De zeelieden en slaven deden een stap opzij om ruimte te maken voor de blijde indringers.

‘O nee, niet nog meer voedsel,’ kreunde Johannes Marcus, terwijl broeders en zusters hem allerlei lekkernijen toestopten. ‘Ik heb nu al zo veel proviand, dat deze zakken meer wegen dan ikzelf!’

‘Aan de kant voor deze passagiers!’ schreeuwde de kapitein. ‘Maar laat niemand aan boord totdat ik het zeg. Deze haven van Seleucië heeft de meest woeste golfslag van het hele rijk. Zelfs geharde zeebonken worden zeeziek na een paar minuten op één van deze deinende schepen.’ Hij pauzeerde even en voegde er toen aan toe: ‘We vertrekken over enkele ogenblikken.’

Toen de gelovigen deze woorden hoorden, begonnen ze een

afscheidslied te zingen. Ondertussen stelden de slaven zich op langs de pier, klaar om het schip met lange staken van de pier weg te duwen.

‘Aan boord!’ schreeuwde de kapitein. ‘Zoek maar een plaats op het vrachtdek. Geen passagiers beneden. Geen vuur. En denk eraan: jullie zorgen voor je eigen eten. Het is ongeveer zes uur varen naar Cyprus.’ Hij keek even omhoog en mompelde: ‘Als het weer goed blijft.’

Marcus worstelde dapper om zijn bagage aan boord te krijgen. Nog steeds waren er gelovigen uit Antiochië die hem voedsel gaven. De zeilen werden gehesen en vingen de vroege ochtendwind. Barnabas en Saulus sprongen aan boord, terwijl de slaven al bezig waren het schip met hun lange stokken van de pier af te duwen.

Er klonken enthousiaste groeten vanuit de menigte gelovigen, terwijl het schip voorzichtig door het kolkende water de haven uitvoer. Barnabas greep zich vast aan de touwen, klom op de reling van het schip en begon de groeten van de broeders te beantwoorden. De christenen uit Antiochië brulden instemmend. Saulus straalde van blijdschap, maar Marcus worstelde nog steeds met zijn bagage.

Het vrachtschip kwam nu vol in de wind en sneed door het uit de rotsen gehouwen kanaal, dansend als in een storm. Het roepen veranderde in zingen. Het schip voer weg uit de haven van Seleucië, op weg naar de onstuimige zee.

‘Jullie kunnen beter midscheeps gaan zitten, totdat we de open zee hebben bereikt,’ zei één van de zeelieden. ‘Door de vreemde stroming in het kanaal bokt het schip als een paard. Ze hadden deze haven nooit moeten bouwen.’

‘Zes uur naar Cyprus?’ informeerde Marcus.

‘Als de wind goed staat,’ antwoordde de zeeman. ‘Wij zijn het allereerste schip dat dit jaar uit Seleucië wegvaart. Maar het weer is *te mooi* voor begin maart. Let op mijn woorden: in april betalen we daar de prijs voor.’

‘Vijf denarie,’ onderbrak de kapitein hem. ‘Geen voedsel. Geen water. Niet benedende. De prijs geldt alleen voor het dek. Alleen als het stormt, mogen jullie naar beneden. Zoek maar een plaatsje ergens tussen de lading. Wie steelt, gaat overboord.’

‘Vijf daglonen voor zes uur varen,’ protesteerde Johannes Marcus. ‘Dat is niet eerlijk.’

‘Het is al goed, Marcus,’ legde Barnabas uit. ‘Een paar broeders uit Antiochië hebben de deal vorige week gesloten. Het is ongeveer de gebruikelijke prijs voor een overtocht, en goedkoop als je bedenkt dat wij het eerste schip zijn dat dit jaar uitvaart.’

Johannes Marcus staarde naar zijn twee overvolle zakken en ging op één van de twee zitten. Barnabas glimlachte. ‘Het zou zomaar kunnen dat de heiligen op Cyprus je nog meer voedsel zullen geven.’ Marcus kreunde en Barnabas lachte vriendelijk. Opeens klaarde Marcus’ gezicht op. Zonder een woord te zeggen greep hij één van de zakken en verdween tussen de rijen goederen.

Het schip voer de Middellandse Zee op. Paulus en Barnabas keken nieuwsgierig toe hoe een kleine boot vol jonge mannen driftig naar hen toe kwam roeien. Toen de boot langsij kwam, begonnen de jonge mannen luidkeels om Johannes Marcus te roepen. Marcus kwam tevoorschijn vanachter de lading, rende naar de reling en riep vrolijk naar zijn vrienden. Eén van de vrienden in de kleine boot schreeuwde naar Marcus: ‘Wat ben ik jaloers op jou, Marcus. Ik zou willen dat jij in Israël zat en wij aan boord van dat schip.’ Johannes Marcus gaf hem een kort weerwoord, maar wat hij zei, ging verloren in de wind. Toen keerden Marcus’ vrienden terug, terwijl ze zwaaiden en hem allerlei goede wensen toeriepen.

‘Je eerste reis?’ vroeg een zeeman die de kleine boot ook had gezien.

‘Ja, meneer,’ antwoordde Marcus. ‘Wij zijn volgelingen van de Hebreeuwse Messias. We zijn op weg naar Cyprus. Misschien blijven we daar, maar het kan ook dat we doorvaren naar een ander, eh, heidens land. We zien wel.’

‘Jullie kunnen beter niet verder varen dan Cyprus. Niet nu, in april. De lente is te vroeg begonnen, en de zeeën zijn te rustig. De goden zullen wraak nemen voor dit weer, daar kun je zeker van zijn.’

‘Dat zei uw kapitein ook al.’

‘De winter is nog niet uitgesproken. Hij geeft zich niet zomaar gewonnen aan de lente.’

‘Nu we op open zee zijn,’ antwoordde Marcus, ‘en het schip rustig vaart, hoeven we niet bang te zijn voor zeeziekte. Trek?’

‘Ik hoopte al dat je dat zou vragen,’ antwoordde de zeeman. ‘Ik had al gezien hoe gul je was voor een aantal andere zeelieden.’

Barnabas en Saulus waren naar de boeg van het schip gelopen en tuurden over de kalme zee. ‘Dat was me het afscheid wel,’ zei Barnabas.

‘Te goed voor de jonge Marcus,’ lachte Saulus. ‘Maar dat was te verwachten van die vurige gelovigen uit Antiochië.’

Barnabas werd stiller. ‘Op Cyprus zal het welkom minder warm zijn voor mij, maar misschien wel voor jou.’ Hij wierp een blik op zijn metgezel en vervolgde: ‘Ik verwacht dat er een flinke groep mensen zal zijn om ons te begroeten, maar zij zullen meer ingetogen zijn. De heiligen die op Cyprus wonen, zijn nogal gereserveerd. Vlak na Pinksteren was dat anders. Toen de Cyprioten, die met Pinksteren in Jeruzalem waren, terugkwamen op Cyprus, stonden ze in vuur en vlam. Ze vertelden hun verhaal aan ongeveer elke Hebreëer op het eiland. Maar de glans van Pinksteren is vervaagd.’

Voor een deel komt dat door de eilandmentaliteit. Mensen die op een klein eiland wonen, met een kleine groep mensen van hun eigen volk, zijn vaak erg conservatief. En het zit ook in onze cultuur. Wij Hebreërs zijn niet zo uitbundig als de heidenen in Antiochië.’ Barnabas haalde zijn schouders op. ‘Als ik in Antiochië ben, vergeet ik vaak hoe anders zij zijn, totdat ik Antiochië verlaat en weer onder de Hebreërs ben.’

‘Ik denk dat jij en ik de gelovigen in Antiochië zullen gaan missen,’ antwoordde Saulus.

‘Saulus, bereid je voor op een koele ontvangst op Cyprus. Veel van de gelovigen daar zijn er nog niet zeker van dat je echt een volgeling van de Heer Jezus bent geworden. Ze geloven nog steeds dat het mogelijk is dat je één van ons bent geworden om onze gewoonten te leren kennen, en dat je je vervolgens tegen ons zult keren en...’

‘Ik weet het,’ was Saulus’ rustige antwoord.

‘Natuurlijk zal ik een goed woordje voor je doen, maar...’

‘Zoals je al zo vaak hebt gedaan, vanaf de allereerste keer dat ik Jeruzalem bezocht.’

‘Maar toch zullen sommigen zelfs mijn woorden niet geloven. Je zult tegenstand ontmoeten. Veel mensen dragen nog steeds de littekens van de vervolging, die door jouw toedoen de gemeente in Jeruzalem overviel.’

Een ogenblik lang staarde Saulus zwijgend over het water; daarna sloot hij zijn ogen. ‘Ik ben er klaar voor,’ zei hij zacht.

Saulus werd stil, peinzend over wat hun te wachten zou kunnen staan. Hij leunde met gesloten ogen achterover tegen een zak graan. Ze waren bijna de hele nacht op geweest met een kleine groep gelovigen, die hen de vorige dag naar Seleucië hadden vergezeld. Hij glimlachte terwijl hij terugdacht aan hun gezangen en gebeden, recht uit het hart. De zon verwarmde hem, en hij dommelde weg.

Een aantal uren later werden ze gewekt door Johannes Marcus. ‘Heeft één van jullie soms honger? Ik heb een heleboel...’

Barnabas lachte, terwijl Saulus rechtop ging zitten en zijn ogen uitwreef. ‘Eén zak is bijna leeg!’ riep Barnabas uit. ‘Heb jij alles opgegeten?’

‘Nee!’ protesteerde Marcus. ‘Ik heb het aan de zeelui en andere passagiers gegeven. Ze hebben genoeg voedsel voor een hele week, en ik heb nog steeds meer dan ik kan tillen. En dan heb ik het nog niet eens over dit zakje met de boekrollen en de zak met onze kleren.’

‘Kijk,’ zei Marcus, zichzelf onderbrekend. ‘Daarginds. Cyprus!’

Zien jullie het?’

‘Had ik nog maar zulke jonge ogen,’ antwoordde Saulus weemoedig.

‘Mijn moeder zegt dat ik familie ben van zo’n beetje de helft van alle Hebreërs op Cyprus.’

‘Ja, mijn zus en ik schijnen daar inderdaad heel wat familie te hebben,’ stemde Barnabas in.

De kapitein stuurde het schip naar links, naar de zuidkant van het eiland. Barnabas stond aan de reling, en nam de aanblik van zijn vaderland goed in zich op. ‘Kijk, Saulus. We varen onder de lange, oostelijke landtong van Cyprus langs. Daar aan de lijzijde ligt het kleine dorpje Eloea. Er wonen daar heel weinig mensen. De meesten van hen leven van de vis die ze vangen in deze ondiepe wateren. De heuvels noemen ze het Olympusgebergte. Over een uur zien we Salamis, aan een prachtige baai bij het begin van de landtong. De haven wordt beschermt door de landtong, waardoor het één van de veiligste havens ter wereld is. En ook één van de drukste.’

‘Je klinkt als een zeeman,’ zei Saulus.

‘Nee hoor, alleen maar als iemand die opgegroeide in een familie van koperhandelaars. Maar het koper werd verscheept vanuit de haven van Salamis, en Cyprus is een land van zeelieden.’

Barnabas speurde de kust in de verte af, naar vertrouwde punten in het landschap. Eindelijk kwam de haven in zicht. Twee grote halfronde pieren strekten zich links en rechts uit in de zee, alsof de haven zijn armen spreidde in een welkomstgebaar. ‘De Italianen en Feniciërs komen vanuit het noorden naar Cyprus. Ze varen niet door naar Egypte, maar zetten hun goederen hier af. Vervolgens nemen ze hier goederen aan boord die op Cyprus zijn achtergelaten door de Egyptenaren, die vanuit het zuiden komen. En Egyptenaren doen hetzelfde. Egyptenaar of Romein, iedereen koopt en verkoopt hier. De meeste vracht wordt direct op de kade gekocht en verkocht, en dan overgebracht naar een ander schip. Wat niet onmiddellijk wordt verkocht, wordt

achtergelaten bij handelaren, meestal Joden of Grieken. Zij verkopen de spullen door aan de eilandbewoners en aan minder bemiddelde kooplieden.'

Hoewel de zon scheen, voelde Barnabas de koude middagwind in zijn gezicht snijden. Hij deed zijn mantel wat strakker om zich heen en mompelde: 'De winter heeft nog niet zijn laatste zegje gedaan dus. Er komt slecht weer aan voor degenen die nog op zee zijn.'

Terwijl het vrachtschip de haven van Salamis naderde, kwamen er al een paar kleine roeiboten hen tegemoet. De touwen werden omlaag gegooid. De mannen in de wachtende boten grepen de touwen, en roeiden terug naar de haven. Zo namen ze het schip op sleeptouw.

Marcus keek met grote ogen naar de kade. 'Moet je kijken! Ik heb nog nooit zoveel spullen bij elkaar gezien,' fluisterde hij.

De hele kade was bezaaid met balen katoen uit Egypte, zakken met allerlei soorten graan en kisten met een zeer kostbaar metaal. Het was tin, afkomstig van een eiland met de mysterieuze naam Brittannië. Er lagen bergen riet, stapels teakhout en andere exotische houtsoorten, en ook hopen johannesbrood, vruchten, groenten, noten en zaden. Rollen linnen uit het Oosten lagen metershoog opgestapeld. Maar wat er vooral lag, waren koperstaven, kruislings gestapeld en meer dan een mens hoog. Onder een groot soort tent stonden kasten en andere mooie meubelstukken te wachten, tot ze verkocht zouden worden aan Italiaanse kooplieden, voor de rijke huishoudens in Rome. Verspreid langs de kade zaten allerlei handwerklieden hun goederen te maken en te verkopen.

'Ik wist niet dat Italië en Egypte zo veel produceerden,' zei Saulus.

'Eigenlijk komt dat door de Feniciërs, met hun lange handelsroutes. Zij doorkruisen het hele Middellandse Zeegebied. Ze leggen aan bij elke haven die er bestaat, om te kopen en te verkopen. En dan brengen ze het hier. Wat je hier ziet, komt van over de hele wereld.'